

TISHA B'AV ON THE TENTH

(1) תלמוד בבלי מסכת תענית דף כט עמוד א

חרב הבית בראשונה - דכתיב +מלכים ב' כ"ה+ ובחדש החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה [שנה] למלך נבכדנאצר מלך בבל בא נבזראדן רב טבחים עבד מלך בבל ירושלם וישרף את בית ה' וגו', וכתיב +ירמיהו נ"ב+ ובחדש החמישי בעשור לחדש היא שנת תשע עשרה [שנה] למלך נבוכדנאצר מלך בבל בא נבזראדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלם וגו'. ותניא: אי אפשר לומר בשבעה - שהרי כבר נאמר בעשור, ואי אפשר לומר בעשור - שהרי כבר נאמר בשבעה. הא כיצד? בשבעה נכנסו נכרים להיכל, ואכלו וקלקלו בו שביעי שמיני, ותשיעי סמוך לחשיכה הציתו בו את האור, והיה דולק והולך כל היום כולו, שנאמר +ירמיהו ו'+ אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. והיינו דאמר רבי יוחנן: אלמלי הייתי באותו הדור - לא קבעתיו אלא בעשירי, מפני שרובו של היכל בו נשרף. ורבנן: אתחלתא דפורענותא עדיפא.

(2) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ה עמוד א

אבל זמן עצי כהנים ותשעה באב וחגיגה והקהל מאחרין ולא מקדימין. תשעה באב - אקדומי פורענות לא מקדמי

(3) טורי אבן מסכת מגילה דף ה עמוד א

והא דיהיב טעמא לתשעה באב משום אקדומי פורענות לא מקדמין ק"ל למה לי ה"ט תיפוק ליה כיון דבזמנו א"א לאחר ליום העשירי עדיף טפי מלאקדומי דהא בספ"ד דתענית (ד' כ"ט) אר"י אלמלא הייתי באותו דור לא קבעתי' אלא בעשירי מפני שרובו של היכל נשרף בו, ורבנן אתחלת' דפורענו' עדיפא, והא בחל תשעה באב להיות בשבת דא"א להתענות באתחלתא דפורענות הא ודאי אפילו לרבנן עכ"פ ראוי לן לקובעו להתענות בעשירי שרובו של היכל נשרף בו מלאקדומי. ושמא י"ל משום דאמרינן התם בז' נכנסו נכרים להיכל ואכלו וקלקלו בו ז' וח' וט' סמוך לחשיכה הציתו בו את האור והי' דולק והולך כל היום כולו והא עדיפא אליבא דרבנן מה"ט דבעשירי רובו של היכל נשרף בו, הילכך אי לאו האי טעמא דאקדומי פורענות לא מקדמין היה ראוי להקדים ביום ח' או ז' מלאחר:

(4) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ה עמוד א

אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא: רבי נטע נטיעה בפורים, ורחץ בקרונה של צפורי בשבעה עשר בתמוז, ובקש לעקור תשעה באב, ולא הודו לו. אמר לפניו רבי אבא בר זבדא: רבי, לא כך היה מעשה. אלא: תשעה באב שחל להיות בשבת הוה, ודחינוהו לאחר השבת, ואמר רבי: הואיל ונדחה - ידחה, ולא הודו חכמים. קרי עליה +קהלת ד'+ טובים השנים מן האחד.

(5) תוספות מסכת מגילה דף ה עמוד ב

ובקש לעקור תשעה באב ולא הודו לו - קשה היכי סלקא דעתך דהאי תנא [דרבי] היה רוצה לעקור ט' באב לגמרי והא אמרינן (תענית דף ל:) כל האוכל ושותה בתשעה באב אינו רואה בנחמה של ירושלים ועוד דהא אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אא"כ גדול הימנו בחכמה ובמנין ויש לומר דלא רצה לעוקרו אלא מחומרא שיש בו יותר משאר תעניות אי נמי יש לומר דרצה לעקרו מתשיעי ולקבעו בעשירי כדאמר ר' יוחנן (שם כט.) אילו הואי התם קבעתיה בעשירי.

(6) שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנד סעיף יט

אם חל תשעה באב בשבת, (לט) <ט> מותר בכולן אפילו בתשמיש המטה. הגה: כ ויש אוסרים תשמיש המטה, (מ) [טו] וכן נוהגין (טור בשם ר"י ואגור ומנהגים).

(7) שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנא

סעיף ג שבוע שחל בו תשעה באב, (כ) אסורים יא [יב] לספר (כא) יב ולכבס, אפילו אינו רוצה ללובשו עתה אלא להניחו לאחר ט' באב, ואפילו אין לו אלא חלוק אחד, אסור...
סעיף ד (לו) טז [יז*] לאחר התענית מותר לספר ולכבס (לז) מיד. ואם חל תשעה באב ביום ראשון או בשבת ונדחה לאחר השבת, מותר בשתי השבתות, בין שקודם התענית בין שאחריו. ויש מי שאומר (לח) יז שנהגו לאסור כל שבוע שלפניו, (לט) חוץ יח מיום ה' ויום ו'. הגה: ונוהגין להחמיר (מ) מתחלת ראש חודש לענין כיבוס, אבל תספורת נוהגים [יח] להחמיר (מא) מי"ז בתמוז (מנהגים).

(8) שו"ת אבני נזר חלק אורח חיים סימן תכו

שאלה. צום הרביעי וצום החמישי שחלו בשבת ונדחו למחרתו. קטן שהגדיל למחרתו חייב להתענות או לא (א) תשובה. לכאורה נראה פשוט דמה שמתענין למחר הוא תשלומין דצום שחל בשבת. וכיון דאי אפשר בשבת מתענין באחד בשבת...

(9) שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנא

ובסעודת מצוה, כגון מילה ופדיון הבן * (עג) לג וסיום מסכת (עד) לד וסעודת [לב] אירוסין, אוכלים בשר ושותין יין (עה) <יב> כל [לג] השייכים לסעודה; אבל יש לצמצם, (עו) לה שלא להוסיף. ובשבוע שחל ט' באב בתוכה, אין לאכול בשר ולשתות יין (עז) רק לו מנין מצומצם, וזה אפילו (עח) לז בערב ת"ב שרי (מנהגים ומהרי"ל), ובלבד שלא יהיה בסעודה שמפסיק בה (ד"ע).